

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **M. F.**, zastoupené Mgr. Liborem Buchtou, advokátem se sídlem Dukelských hrdinů 23, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 8. 2007, č. j. OAM-1083/VL-10-K01-2006, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 4. 2008, č. j. 32 Az 70/2007 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatelky, advokátovi Mgr. Liboru Buchtovi se sídlem Dukelských hrdinů 23, Praha 7, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 24. 8. 2007, č. j. OAM-1083/VL-10-K01-2006, kterým jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona

č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti, resp. v jejím doplnění stěžovatelka konstatovala, že kasační stížnost podává z důvodu: *„nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech.“*

Stěžovatelka nesouhlasí se závěry krajského soudu, dle kterých u ní nejsou dány důvody pro udělení azylu a v tomto směru uvádí, že ve své mateřské zemi nemohla nadále pobývat z důvodů náboženského a etnického pronásledování a dále z důvodu svého zdravotního stavu, neboť v Kazachstánu nemá zajištěnou odpovídající zdravotní péči. Ohledně svého pronásledování uvedla, že krajský soud ani správní orgán nezhodnotil úplně všechny uváděné skutečnosti a neprovedl všechny dostupné důkazy, které se v dané věci nabízely. Poukázala přitom na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, které považuje za nedostatečné s tím, že v žádném případě nelze vycházet pouze z obecných informací uvedených ve zprávách oficiálních orgánů, ale je potřeba pečlivě zkoumat každý jednotlivý případ. Ve své výpovědi podrobně popsala řadu problémů, které v Kazachstánu

měla díky tomu, že není muslimského vyznání a že hovořila ruským jazykem a domnívá se, že tyto projevy náboženské a etnické nesnášenlivosti ze strany soukromých osob nemusí být nutně vždy spojeny s bezprostředním násilím, a přesto je lze považovat za útisk a pronásledování. Ve vztahu k otázce posouzení svého zdravotního stavu potom uvedla, že krajský soud i správní orgán se ne zcela dostatečně zabývaly otázkou kvality poskytované zdravotní péče a jakkoli si je vědoma toho, že důvodem pro udělení azylu nemohou být jen ekonomické důvody (zde náklady na léčbu), zdůraznila, že bez kvalitní zdravotnické péče je vážným způsobem ohroženo její zdraví, potažmo život. Nadto stěžovatelka zdejšímu soudu sdělila, že byla pro akademický rok 2008/2009 přijata k dennímu studiu na vysoké škole v České republice, což doložila rozhodnutím děkana Matematicko – fyzikální fakulty Univerzity Karlovy s tím, že dle jejího názoru může mít tato skutečnost vliv na rozhodnutí v její azylové věci.

Na základě výše uvedeného je stěžovatelka toho názoru, že jsou v jejím případě dány důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b), resp. § 14 zákona o azylu a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení.

Lze tedy shrnout, že předložená kasační stížnost Nejvyššímu správnímu soudu předestírá k rozhodnutí dvě základní otázky, a sice: 1) naplnění pojmu pronásledování z náboženských a národnostních důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu a s ním související míru dokazování a 2) naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

Ad 1) Nejvyšší správní soud uvádí, že příkoří, na němž v daném případě stěžovatelka založila svoje vycestování z vlasti, nelze pokládat za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Za pronásledování či odůvodněný strach z něho by v daných souvislostech mohla být pokládána jen taková situace, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k perzekuci stěžovatelky z důvodu náboženství či národnosti, popř. k systematickému odmítání poskytovat jednotlivcům ochranu před ataky a šikanou vyvolanou netolerancí ze strany soukromých osob; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, publikovaný pod č. 1347/2007 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je přičitatelné státní moci ať už proto, že je přímo původcem tohoto ohrožení nebo ho podporuje či toleruje anebo ho není schopna odpovídajícím způsobem eliminovat. Stěžovatelka se však na příslušné státní orgány (policii) neobrátila – jak vyplývá z protokolu o pohovoru k její žádosti o udělení mezinárodní ochrany sepsaného dne 1. 11. 2006 – a její problémy se soukromými osobami z náboženských či etnických důvodů, o kterých státní úřady vůbec nevěděly, tak nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona

o azylu; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 2 Azs 15/2004 - 72, www.nssoud.cz.

Ohledně namítané absence provedení všech dostupných důkazů a poukazu na nedostatečnost obecných informací uvedených ve zprávách oficiálních orgánů zdejší soud poznamenává následující. Obecné informace o situaci v zemi původu představují jeden ze standardních důkazních prostředků, kterým lze zjistit stav věci, a který je pro tyto účely v řízení ve věci mezinárodní ochrany běžně využíván. Povinnost zjistit stav věci je přitom zásadním způsobem determinována rozsahem právně relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, www.nssoud.cz.

V této souvislosti navíc Nejvyšší správní soud připomíná, že před správním orgánem ani před krajským soudem žádné konkrétní provádění důkazů – mimo v žalobě učiněného odkazu na správní rozhodnutí a související spisový materiál – stěžovatelka nenavrhla, ač tuto možnost měla. Účastníci řízení, pokud chtějí být v řízení úspěšní, musejí svou aktivní činností přispět k tomu, aby soud měl dostatek skutkového materiálu pro své rozhodnutí. K tomu mohou pomoci splněním své povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní; viz. rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 6 As 2/2003 - 66, www.nssoud.cz.

Ad 2) Nejvyšší správní soud konstatuje, že smysl institutu humanitárního azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz).

V daném případě byla reakce správního orgánu na stěžovatelkou předeštěné zdravotní problémy opodstatněná a v souladu s výše uvedeným mu nelze účinně vyčítat, že se v dostatečné míře nezabýval zdravotními problémy stěžovatelky ve vztahu k možnosti udělení humanitárního azylu, pokud po vyhodnocení závažnosti zdravotního stavu stěžovatelky, jakož i zdravotní péče v její zemi původu, nezjistil důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Co se týče přijetí stěžovatelky na vysokou školu, poukazuje zdejší soud na to, že daná skutečnost je z hlediska posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany irelevantní a že okolnosti jejího dalšího pobytu na území České republiky za účelem studia je třeba řešit prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatelky, který jí byl soudem ustanoven k ochraně jejích práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal náhradu nákladů podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v odměně za dva úkony právní služby (převzetí + příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé) v částce 4200 Kč a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč, tj. v částce 4800 Kč, zvýšené o daň z přidané hodnoty v sazbě 19 % ve výši 912 Kč, celkem tedy 5712 Kč. Tato částka bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám právního zástupce stěžovatelky do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. října 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu